

1. ÉVFOLYAM 3. SZÁM (2025. október)

HÍRLEVÉL

HAJDÚ-BIHAR ÉS JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE SZAKMATÁMOGATÁSI RENDSZER

TSZR2025-4387

**„Területi szakmatámogatási rendszer működtetése,
szakmatámogatási feladatok ellátása Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-
Szolnok vármegye területén” c.
projekt**

Az alábbiakban Zatkó Dóra,
a jászberényi Albatrosz Fogytékkal Élők Nappali Ellátás
lakójának,
„Az én tollamból” c. verspályázatunkra érkezett
remekművét olvashatják
Kedves Olvasóink.

Zatkó Dóra:
Táncot járt egy angyal az éjben

Táncot járt egy angyal az éjben,
szárnya ragyogott hófehérben.
Lehullott egy csillag az égen,
kívánt valaki a messzeségben.
Teljesül-e valaha az álma?
Ugyanis ezt kívánta:
„Aki ezt a verset olvassa,
legyen nagyon jó sorsa.
Szívében lobogjon a szeretet lángja,
ha ezt látja, az Isten áldja”.
Meghallotta ezt az angyal,
odament hozzá mosolygós arccal.
-Teljesül az álmod kedves,
aki ezt olvassa,
szeretetben lesz teljes!

Tartalomjegyzék

Köszöntő	4
Megvalósult szakmai műhelyek beszámoló	5
- Addiktológiai munkacsoport	6
- Család- és gyermekjóléti munkacsoport	8
- Időügyi szakosított ellátási munkacsoport	12
- Fogyatékosügyei munkacsoport	18
- Átmeneti gondozás munkacsoport	20
- Falu- és tanyagondnoki munkacsoport	26
- Hajléktalan személyek ellátása munkacsoport	28
Rövid hírek, eredmények az SZTR2025 projekt szakmai munkájából	31
1. Megvalósult intézménylátogatások, intézmény bemutatkozások	31
2. „RAJZOLD MEG A VERSET” - verspályázat	31
3. Gyakran Ismételt Kérdések (GYIK), Jó gyakorlat gyűjteménye és Kiadványok a projektben	32
4. Területi jelzőrendszerhez kapcsolódó szakmai egyeztetés Debrecenben	32
5. Konferenciát szervezünk „Fejlődési lehetőségek a szociális szolgáltatások területén” címmel	33
Szakmai hírek	34
Elindult a Szenvedélybetegek közösségi ellátása és Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása kihelyezett képzés Debrecenben	34
2026-tól kibővülnek a falugondnoki szolgáltatások	34
2025. novemberben megvalósuló szakmai műhelymunkák	35
A Projektmenedzsment és Munkacsoportok elérhetőségei	36

Köszöntő

Kedves Kolléga!

Tisztelettel üdvözljük Önt a Napfényes Támogató Szociális Egyesület és konzorciumi partnerei nevében, a TSZR2025-4387 „**Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területén**” c. projekt keretében.

A TSZR2025-4387. projekt keretében **célunk** szakmatámogatási hálózat kialakítása a két vármegye területén, tapasztalatok megosztása, országos szakpolitikai törekvések széleskörű megismertetése, szakmai információáramlás biztosítása.

Szeretettel hívjuk és várjuk projektünk keretében szervezésre kerülő rendezvényeinkre!

Számítunk az Ön és munkatársai aktív jelenlétére, szakmai tudásuk, tapasztalatuk megismerésére, megismertetésére. Hiszünk abban, hogy építő gondolataik, javaslataik által hozzájárulhatnak a szakma fejlesztéséhez, a kor elvárásaihoz igazodó segítő tevékenység megvalósításához.

Hasznos információt és kellemes időtöltést kívánunk a konzorciumi tagok nevében is projektünk 3. negyedéves szakmai hírlevelének olvasásához!

Fotó: 2025. április 09. Bp., Belügyminisztérium – TSZR Országos Gesztortalálkozó

Megvalósult szakmai műhelyek beszámolóí

A TSZR2025-4387. projekt keretében 9 munkacsoport került kialakításra. A **munkacsoportok évente 4 alkalommal szerveznek szakmai műhelymunkát** az intézményeket érintő, érdeklő szakmai kérdésekben. **2025. július – szeptember hónapokban összesen 7 db szakmai műhelymunka valósult meg a program keretében.**

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a szakmai műhelyek fontosabb adatait, a műhelyek témáját, a következő oldalakon pedig a megvalósult szakmai rendezvények rövid beszámolóit olvashatják. **Az egyes rendezvényekhez kapcsolódó előadások a www.napfenyesegyesulet.hu/TSZR2025 aloldalon megtalálhatóak lesznek.**

Munkacsoport neve	Dátum	Műhely témája	Résztvevők száma (fő)	Résztvevő intézmények száma
Addiktológiai	2025.08.28.	A szenvedélybeteg közösségi ellátására vonatkozó irányelvvel kapcsolatos változtatási javaslatok megvitatása.	31	27
Család-és gyermekjóléti	2025.09. 03.	Önsértés és szuicid gondolatok kamaszkorban.	75	30
Idősügyi szakosított ellátás	2025.09. 04.	Innovatív lehetőségek a szociális szolgáltatásban.	30	15
Fogyatékoság-ügyi	2025.09.11.	Jó gyakorlatok, intézmények bemutatása, Szülőkkel való aktív közreműködés példája az autista személyek ellátása során, workshop – döntéshozatali gyakorlat.	33	14
Átmeneti gondozás	2025.09. 17.	Együttműködés a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ szakembereivel az átmeneti gondozásba, intézménybemutatók	40	15
Falu- és tanyagondnoki	2025.09.19.	A falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás működésének feltételei – tárgyi feltételek, aktuális jogszabályváltozások, Jó gyakorlatok.	25	17
Hajléktalan személyek ellátása	2025.09. 30.	A hajléktalan személyek ellátásához kapcsolódó aktualitások. ReFoMix Nonprofit Kft. – Rehabilitációs tanya bemutatása.	24	8

Addiktológiai munkacsoport

3. (online) szakmai műhely beszámolója – 2025. 08. 28.

Az Addiktológiai munkacsoport 2025. augusztus 28-án 14:00 és 15:30 óra között online szakmai műhelyt szervezett. A Területi Szakmatámogatási Rendszer Országos Addiktológiai munkacsoportjainak egyik kiemelt feladata ebben az évben a **szenvedélybetegek nappali, közösségi és alacsonyküszöbű ellátása szakmai ajánlásainak felülvizsgálata**, illetve a **szenvedélybeteg gondozó szakmai képzés programjának kidolgozása**.

A 3. szakmai műhelyen 31 munkatárs vett részt Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében szenvedélybetegek közösségi és nappali szolgáltatásait nyújtó szervezetek képviseletében. A **rendezvény célja a szenvedélybetegek közösségi ellátására vonatkozó irányelvvel kapcsolatos változtatási javaslatok megbeszélése** és a területén dolgozó szakemberek véleményének megismerése volt, mivel a Belügyminisztérium 2026-ban módszertani útmutatóként tervezi a dokumentumot megjelentetni.

Az Országos Addiktológiai munkacsoport keretében almunkacsoport jött létre a 2018-ban készült „Szakmai ajánlás szenvedélybetegek közösségi ellátása részére” dokumentum felülvizsgálatára.

Berényi András az Addiktológiai munkacsoport vezetője először **köszöntötte a műhely résztvevőit** majd ismertette az eddigi munka folyamatát az ajánlással kapcsolatban.

A következő témákkal kapcsolatosan hangzottak el **észrevételek** a műhely során:

- A Magyar Államkincstár ellenőrzése során milyen jogszabályi és szakmai szempontok szerint jár el. Gyakran különbség van a különböző vármegyék között az ellenőrzés során. Hogyan lehetne egységesíteni, hogy ugyanazon szempontokat vegyék figyelembe az ellenőrzések alkalmával?
- A munkatársak számára a **szakmai végzettségekkel kapcsolatos feltételeket egyértelműen kellene megfogalmazni**.
- A csomagosztás mennyire tekinthető a közösségi ellátás során a gondozási folyamat részének?
- A **BNO kódok alkalmazása, sok esetben hátráltatja a gondozásba vételt**, mivel a kliensek rejtőzködnek és félnek, hogy ebből hátrányuk származik.
- A saját pszichiáter vagy a területileg illetékes gondozóban dolgozó orvos szakvéleményét kell figyelembe venni a BNO diagnózis felállításánál?
- A **családterápia, a családkonzultáció nagyon nehezen elérhető jelenleg a területen**, ezért ezt nem lehet kötelezővé tenni.
- **3 hónapig lehessen ellátni úgy a klienst**. Ennyi idő elég lehet a meggyőzésre, valamint az időpontkérésre, hogy fogadja el az orvosi segítséget.

- **2 évente ne kelljen frissíteni az orvosi dokumentumot.** Hajdú-Bihar vármegyében elvárják, és szigorúan ellenőrzik az orvosi papírokat.
- Az előírt **adminisztrációs feladatok csökkentése.**

A résztvevők kiemelték, hogy fokozottan figyelni kell arra, hogy mi kerül leírásra a módszertani útmutatóban, mivel ez kötelező feltétele lesz a szolgáltatások működésének és ezt fogják figyelembe venni az ellenőrzések alkalmával. Ezért nagyon **körültekintően kell a változtatásokat megtenni.**

Az online műhely végén Berényi András az Addiktológiai munkacsoport vezetője felhívta a figyelmet arra, hogy a TSZR2025 Jász-Nagykun-Szolnok és Hajdú-Bihar vármegyék konzorciuma közreműködésével Debrecenben szervezi meg a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet a szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsony-küszöbű ellátása képzést, amely jó lehetőséget teremt a kollégák számára, mivel alacsonyabb lett a részvételi díj és nem kell Budapestre utazniuk.

Tájékoztatotta továbbá a résztvevőket, hogy a KEF honlapon elérhetővé vált **„A nevelési-oktatási intézmények egészségfejlesztési programjainak nyilvántartásba vétele”** című tájékoztató:

<https://kef.hu/main/hirek/a-nevelesioktatasi-intezmenyek-egeszsegfejlesztési-programjainak-nyilvantartasba-vetele-500>

Arra kérte a kollégákat, hogy a javaslataikat, kérdéseiket küldjék el e-mailban az ajánlással kapcsolatban számára, hogy tudja képviselni az országos Addiktológiai munkacsoportban. Kérte azt is, hogy a résztvevő kollégák adjanak hírt a szakmai rendezvényeikről, programjaikról a TSZR számára ezzel is segítve az információáramlást a két vármegyében.

A résztvevő kollégák aktívak voltak és hasznos észrevételeket és javaslatokat tettek az ajánlásokkal kapcsolatban.

Család- és gyermekjóléti munkacsoport

3. szakmai műhely beszámolója – 2025. 09. 03.

A **Család- és gyermekjóléti munkacsoport 3. szakmai műhelye Szolnokon, a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulás Humán Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központjában** került megrendezésre. **Cser-Kiss Róza, a TSZR2025 projekt gesztor intézményének** elnök asszonya nyitotta meg a rendezvényt. Többek között elmondta, hogy a Család- és gyermekjóléti munkacsoport a legnagyobb létszámú munkacsoport a projektünkben. A „Gyakran ismétlődő kérdések” összegyűjtése elindult, amely a szakmában dolgozó kollégáknak fog segítséget nyújtani. A jó gyakorlatok gyűjtését egyfajta tudásátadásnak szánja a konzorcium a szakmában dolgozók számára. **Németh Margit, a rendezvénynek helyszín biztosító intézmény szakmai vezetője** is köszöntötte a résztvevőket. Elmondta, hogy a szakmai műhely témaválasztásánál (Önsértés és szuicid gondolatok kamaszkorban) közrejátszik, hogy egyre több jelzés érkezik a témával kapcsolatosan, egyre több hasonló esettel találkoznak a szakemberek.

A **szakmai műhely első előadója Sóskuti Fruzsina** az SZKTT Humán Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ **pszichológusa** volt, előadásának témája: **"Amikor a fájdalom szavak nélkül kiált", az autoagresszió pszichológiai megközelítése.**

A serdülőkor sajátos fejlődési szerepe - Autoagresszió - önsebzés

Az önsebzés kategorizációja:

- Major önsebzés
- Sztereotíp önsebzés
- Felületes önsebzés
- Interperszonális (személyek közötti) okok

Az élmények és a környezet hatása

Az önsebzés és a szégyen

Önsebzés vs. öngyilkossági kísérlet:

- Halálosság
- Ismétlés
- Módszerek változatossága
- A pszichés fájdalom szintje
- A cselekvés következménye
- Testi emlékek
- Elszigetelődés
- Kontroll elvesztése

Csak abba kell hagyni?

Mi áll a háttérben?

- Intraperszonális (személyen belüli) okok
- Impulzus-kontroll zavarral mutatott hasonlóság
- Addiktív természet

Az önsértés számokban: **a lakosság körülbelül 17%-a életének valamelyik szakaszában önkárosítást követ el.**

Mit tehetünk?

- serdülő egyéni támogatás
- serdülő csoport támogatása
- szülők támogatása
- pedagógusok támogatása

Nagyon fontos az **előítélet-mentes elfogadás** mind a szülők, pedagógusok és szociális szakemberek részéről.

A **szociális média hatása** nagyon kihat a gyerekek életére.

A szakmai műhely második előadója Bagi-Kozlok Ildikó a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Kenézy Gyula Campus Gyerme- és ifjúságpszichiátriai Osztályának **klinikai szociális munkása** volt. Előadásának címe: „Tények és tévhitek az öngyilkosságról - szemelvények 30 éves szociális munkás tapasztalataimból.” Előadásában többek között az alábbiak hangzottak el:

Két önsértő magatartást különböztetünk meg egymástól:

- A nem öngyilkossági szándékkal történő szándékos önsértő viselkedés
- Más önsértő viselkedésformák (étkezési zavarok, szerhasználat, szépeészeti beavatkozások)

A Krízis-Életciklus-krízisek:

1. Csecsemőkor (0-1 év): Bizalom –bizalmatlanság.
2. Kisgyermekkor (1-3 év): Autonómia- szégyen és kétely.
3. Korai gyerekkor (3-6 /7év): Kezdeményezés- bűntudat.
4. Iskoláskor (6 /7 -10/12 év): Teljesítmény - kisebbségtudat.
5. Serdülőkor (10 /12-18/25 év): Identitás – szerepzavar.
6. Fiatal felnőttkor (18/25-40/45 év) Intimitás - izoláció.
7. Középkor (40/45-65/év): Alkotóképesség /Generativitás – stagnálás.
8. Időskor (65 év felett) Éntelenség - kétségbeesés.

Mik a krízisben lévő ember jellemzői? Milyen jelekből ismerhetjük fel, hogy valaki krízisben van?

Az öngyilkossági krízis szakaszai:

1. Mérlegelés szakasza
2. Ambivalencia szakasza
3. Döntés szakasza

Ringel -féle preszuicidális szindróma:

1. Emberi kapcsolatok dinamikus beszűkülése
2. Gátolt és saját személyre irányuló agresszió
3. Öngyilkossági fantáziák

Mit tehet egy laikus / segítő a krízis oldására?

A narratív megközelítések:

1. Kognitív-narratív technikák
2. Pszichoanalitikus narratív megközelítés
3. Narratív segítő beszélgetés

A szakmai műhely harmadik előadója Bódi Beáta a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja óvodai-iskolai szociális segítője volt. Előadásának címe: „Sebek és gyógyulás” – gyermekek, szülők, szakemberek támogatása.

Az előadás egy **esetismertetéssel** kezdődött:

- 15 éves lány
- mind a két szülő bántalmazta
- elvált szülők
- 5 évesen kapta az első pofont
- apa alkohol probléma
- anya mellrákos
- titkolta, szégyellte mások előtt
- pánikbetegséggel kezelték
- szüleivel konfliktusok
- vagdosni kezdte magát, ez megnyugtatta
- fájdalmat okozott magának

- magától hagyta abba

- bejelentés

- néma segélykiáltás

Korcsoport és nem

Korcsoport jellemzők

Viselkedés megváltozása

Milyen viselkedés előzi meg a vagdosást, vagy milyen viselkedés társul hozzá?

Miért tesz ilyet?

Kék Bálna kihívás

Okok

Falcolás fajtái:

- vágás alkaron, combon, hason, lábszáron
- égetés
- seb folyamatos felkaparása
- szemöldök, szempilla, haj kitépkedése

Felismerés

- A falcolás friss, mentőt kell hívni.
- A falcolás korábban történt, jelzéssel kell élni.
- Védőnő, testnevelő tanár, osztályfőnök.

Miért jelezzenek?

1. Rajta is múlik, hogy a gyerek helyzete javul-e!
2. Számít az idő!
3. A gyerek biztonsága az első!

Mi a gyermek érdeke?

Törvényi vonatkozás:

- A **„KIEMELT VESZÉLYEZTETŐ OK” fogalmának bevezetése** - a Gyvt.17. § (2) bekezdés b) pontjában szereplő „SÚLYOS VESZÉLYEZTETŐ OK” fogalom mellett (Hatály: 2024. IX. 1.)
- A Gyermekvédelmi jelzéssel kapcsolatos kötelezettség megszegésének vétsége [Btk. 209/A. §], „Aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (4a)-(4c) bekezdésében meghatározott, a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény jelzésére vonatkozó kötelezettségét megszegi, vétség miatt **két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.**”

(Hatály: 2024.IX.1.)

Mit tudok tenni szakemberként? Kérdések:

- Van valami, ami miatt szomorú vagy?
- Volt-e valami változás az életedben?
- Hogyan, mikor kerültek oda ezek a hegek?
- Máskor is csináltál ilyet? Mikor? Miért?
- Miért érezted azt, hogy falcolnod kell?
- Szeretnéd elmondani, hogy mit érzel, amikor falcolsz?
- Segíthet, ha beszélünk róla?
- Mire lenne szükséged, hogy jól legyél?

„Egy gyerek csak akkor lehet jól, ha a szülője is jól van”

Hogyan és ki segíthet?

Hasznos tanácsok szülőknek

- Felismerés
- A törődést, együttérzést érezze
- Bagatellizálás elkerülése
- Beszélgetés!
- Legyen képbe, kik a barátai, ki a szerelme!
- Támogassa, erősítse
- „Minőségi” idő = a szülő figyelme a gyerek felé
- Adjon neki szabadságot!
- Szabjon neki korlátokat!
- Korlátozza a gépezést és adjon alternatív lehetőségeket a gyermeknek.
- Az iskolában elérhető szakköröket érdemes megkeresni
- Beszéljen a gyermekkoráról
- Sok-sok türelem!

A szakmai műhely végén a résztvevők közösen megfogalmazták, hogy a legfontosabb a csapatmunka, a szakemberek együttgondolkodása ezekben a problémákban is.

Idősügyi szakosított ellátási munkacsoport

3.szakmai műhely beszámolója – 2025. 09. 04.

Az Idősügyi szakosított ellátási munkacsoport 3. szakmai műhelye ismét az Ebesi Alapszolgáltatási Központ és Idősek Otthonában valósult meg.

Kárándi Erzsébet mórshertani munkatárs köszöntötte a megjelent szakembereket, az előadókat.

A szakmai műhely első előadását **Lévai Annamária intézményvezető** /Ebesi Alapszolgáltatási Központ és Idősek Otthona/ tartotta „**Innovációs lehetőségek a szociális szolgáltatásban, a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetőségei**” címmel. Előadásának fő tartalmi elemei a következők voltak:

- Hogyan értelmezi, elemzi a mesterséges intelligencia /MI/ a társadalmak előregedési folyamatát?
 - okok, következmények.
- Hol találkozunk a mindennapjainkban a MI-al?
 - kommunikáció és szórakozás,
 - okostelefonok és alkalmazások,
 - vásárlás, pénzügyek, közlekedés,
 - egészségügy:
 - egészségfigyelő alkalmazások,
 - diagnosztikai eszközök,
 - online orvosi asszisztensek
 - okosotthonok:
 - fűtés, világítás, biztonság,
 - energiahatékonyság
- ChatGPT elemzése az idősellátás nehézségeiről.
 - Demográfiai nyomás és kapacitáshiány.
 - Humán erőforrás-problémák és alacsony szakmai megbecsülés.
 - Finanszírozási és szervezeti kihívások.
 - Szolgáltató struktúra és minőség kérdései
- Innovatív megoldások – hazai és nemzetközi példák.
 - Kapacitáshiány – új lakhatási modellek
 - ☞ Kis létszámú, közösségi lakhatási formák
 - Pl. idősek közösségi házai, bérlakásokkal – külön élet, de közös szolgáltatások (étkezés, egészségügy).
 - Kooperatív lakóközösségek időseknek – például 6–8 fő egy házban, gondozóval, közös kerttel.
 - Jó példa: Hogeweyk (NL), vagy magyar falusi idősek klubháza mintaként.
 - Jánoshida 2030 – Mintafalu öregeknek.
 - Hogeweyk /Hollandia/ – a világon az első demens falu.
 - Okosotthonok időseknek.

Szenzorok, esésérzékelők, távoli felügyelet, egészségügyi adatok követése – ezzel sokan tovább maradhatnak otthon.

Kis költségű technológiák is léteznek már (pl. hazai fejlesztésű esésjelzők, okos karórák).

Társrobotok – Pepper, ElliQ

- Tele medicina és teleápolás.
- Községi ellátás erősítése – helyi modellek
 - "Időskávézók", "Időspontok" közösségi terei
 - "Idősbefogadó falu" koncepció vidéken
 - digitális kompetenciafejlesztés időseknek
- Hogyan jelenhet meg a MI az idősotthonokban? Előnyök – kockázatok és kihívások.
- Mit tehetünk?
 - Nyitottság
 - Digitális készségek folyamatos fejlesztése
 - Képzések szervezése gondozóknak és időseknek
 - Pilot projektek indítása (pl. esésfigyelés, virtuális társak)
 - Etikai irányelvek és adatvédelem biztosítása
 - Kapcsolódás egyetemekhez, fejlesztőkhöz, EU programokhoz

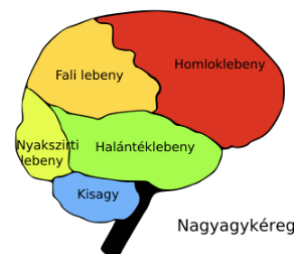
Az ISZEM 3. szakmai műhelyére, Lévai Annamária előadó egy dalt készített a mesterséges intelligenciával a szociális munkásokról. A dal elérhetősége: <https://sunocc.com/hu/music/386148>

Elek Viktória telephelyvezető az **Innovatív foglalkoztatási módszerek a demens és az átlagos szükségletű ellátásban. Neurogimnasztika** címmel tartott interaktív előadást Katolikus Szeretetszolgálat XXIII. János Otthon közvetítésében, „Élmény és emlékezet” címmel. Az előadó neurogimnasztikai feladatokat mutatott be a jelenlévőknek, melyeket megkíséreltek végrehajtani.

Az interaktív előadás főbb vonalai az alábbiak voltak:

- A modern civilizáció.
- Mi a jó az öregségben? Mit tanulhatunk tőlük?
- Lehet-e öröme annak, aki demenciával él?
- A segítő ajándéka.
- Miért fontos idős korban edzeni a homloklebenyt?

- A szellemi frissesség megőrzése.
- Önállóság támogatása.

- Hangulatstabilitás javítása.
- Memória és beszédképesség karbantartása.

➤ A gyakorlatok kipróbálása

- Pozitív hatások a rendszeres gyakorlatok révén.
 - Javuló problémamegoldó készség
 - Fokozott figyelem és koncentráció
 - Csökkenő feledékenységérzet
 - Aktívabb, motiváltabb napi jelenlét.
- Példák homloklebeny gyakorlatokra.
 - Logikai feladványok, szőrejtvények
 - Ritmus- vagy memóriajátékok
 - Ujj, csukló, könyök kar gyakorlatok
 - Humor, meglepetések, szabályváltoztatások
- Miért fontos az agyféltekék egyensúlya?
 - Bal félteke: logika, nyelv, részletek
 - Jobb félteke: kreativitás, térérzékelés, érzelmek
 - Cél: integrált gondolkodás = jobb memória, kreativitás, érzelmi stabilitás
- Keresztmozgások.
 - Demenciában: stimulálják a kognitív funkciókat és csökkenthetik a nyugtalanságot.
 - Egyszerű példák keresztmozgásokra
 - Könyök-térd érintés: jobb könyök a bal térdhez, majd váltás.
 - Kéz-láb érintés ülve: jobb kéz érinti a bal bokát, majd fordítva.
 - Keresztbe nyújtás: egyik kéz előre, az ellenoldali láb hátra nyújtva (állva vagy ülve).
 - Keresztezett taps: két kéz tapsol a test előtt, majd a mellkas felett keresztben.
- Tipikus gyakorlatok.
 - Mindkét kézzel egyszerre szimmetrikus minták rajzolása.
 - Jobb kézzel rajzolt forma tükrözése a bal kézzel.
 - Két kézzel különböző minták rajzolása egyszerre.

➤ Bilaterális mozgás.

- Mi a neurogimnasztika?
 - Egyszerű, célzott mozgásgyakorlatok az agyféltekék összehangolására
 - Az idegi kapcsolatok erősítése és az agyi aktiválás támogatása
- A gyakorlatok célja:
 - Aktiválás, élményteremtés, kapcsolódás
 - Egyéni képességek figyelembevétele és differenciálás
 - Ismétlés a hosszú távú bevéődésért
 - Pozitív élmény, sikerélmény és motiváció
- Az agy és idegrendszer szerepe, az agy neuroplaszticitása:
 - Az agy képes új idegi kapcsolatok kialakítására egész életünkben.
 - Neurogimnasztika: kapcsolatok erősítése, emlékezet, figyelem, beszéd támogatása.
- Szinergikus hatás a mozgás és a kognitív aktiválás révén:
 - Fokozza az agyi vérkeringést, oxigénellátást
 - Keresztmozgások, ritmikus mozgások aktiválják több területet
 - Javítja a figyelmet, koordinációt, egyensúlyt
- Kommunikáció és szociális funkciók támogatása. Közösség és kommunikáció:
 - Beszéd, éneklés, játékos instrukciók aktiválják a nyelvi központokat.
 - Csökkentik az elszigeteltséget és depressziót.
- Agyműködés összehangolása, az agyféltekék összehangolása:
 - Keresztmozgások, nyolcas rajzolása, tükörmozdulatok.
 - Koncentráció, térérzékelés, emlékezés javítása.

„Neurogimnasztika: út a méltóságteljes öregedéshez”. Nem gyógyít, de lassítja a kognitív hanyatlást. Segíti a mentális és érzelmi jólétet, az önállóságot. Közösségben végzett tevékenység, amely támogatja az életminőséget.

Az ebédszünetet szintén egy újszerű, gyakorlati bemutatóval egybekötött előadás követett: **Alternatív terápiás lehetőségek a szociális szférában. Az állatasszisztált terápia, mint „Jó gyakorlat” idősök körében, bemutatóval egybekötve** - **Flasch Péter Gusztávné** Hajléktalan személyek ellátása munkacsoport vezető tolmácsolásában.

Bemutatója kezdetén az állatokkal végzett terápia történelmét mutatta be az előadó.

➤ **Az állatok emberre gyakorolt jótékony hatásai:**

○ **Testi hatások:**

- nyugtat: a kutya jelenléte, simogatása normalizálja a vérnyomást, a légzésszámot, szabályozza a szívritmust
- a foglalkozás során ellazul az izomzat, a mozgás kontrolláltabbá válik
- az érzékszervek használata automatikussá válik
- a folyamatos érintés, simogatás, ölelés során endorfin termelődik a szervezetben

○ **Pszichés hatások:**

- csökken a szorongás, a stressz
- növeli az önértékelést
- pozitív általános érzelmi jólétet biztosít
- biztonságot ad
- a kutya engedelmesége növeli a kompetenciaérzést
- önbizalmat ad

➤ **Segítő kutyák típusai:**

- Személyi segítő
- Vakvezető
- Mozgássérült segítő
- Halló kutyák
- Rohamjelző
- Terápiás

➤ **Miért éppen a kutya?**

A legtöbbet a kutya felé vonzódnak, így az emberek elsősorban kutyát választanak társnak. A kutya könnyen tanítható, jó az alkalmazkodóképessége az új helyzetekhez,

➤ **Az állatasszisztált programok fajtái.**

- Állatasszisztált aktivitás (AAA):

Elsősorban pihentető vagy oktató célú közös tevékenység a terápiás állattal. Célja az általános kedélyállapot fokozása, az örömszerzés, az életminőség javítása, a szociális kapcsolatok ápolása. Nincs konkrét fejlesztési cél, a program általában spontán módon alakul.

- Állatasszisztált pedagógia (AAE):

○ **Kognitív hatások:**

- elősegíti a különböző kognitív funkciók használatát, pl.: tervezés, problémamegoldás, emlékezet, figyelem stb.
- motiváció: a pozitív érzelmi töltés miatt a tanult dolgok gyorsabban, mélyebben beépülnek

○ **Szociális hatások:**

- kommunikációs szakadék áthidalása
- növeli a szociális interakciók mennyiségét, minőségét
- szociális láthatóságot eredményez

gazdájával szoros a kapcsolata, jobban irányítható és kontrollálható, mint a többi kedvenc. Okos, engedelmes, szívesen játszik, sokoldalú, megbízható, fejlett a kommunikációs készsége, és igényli a foglalkozást.

A kutya az érzelmi megnyitásban, a kötődés kialakításában van hatalmas szerepe.

A kutya un. pedagógiai érzékenysége még az embereket is felülmúlja. Magas fokú együttműködésre képesek.

Osztálytermi interakciókra, tanórai feladatokra specializálódott alkalmazás, vagyis a tanórán konkrétan az előírt tananyag elsajátítását segítik az állat bevonásával végzett feladatok.

○ Állatasszisztált terápia (AAT):

Ez már magasabb szintű és összetettebb formája a kutyával végezhető interakcióknak. Az ebben résztvevő kutyának magasabb elvárásokat kell teljesítenie. Ebben az esetben az a cél, hogy valamilyen szakember (orvos, pszichológus, gyógytornász, logopédus, gyógypedagógus, pedagógus) segítségével, a terápia meghatározott idejét követően a résztvevő érzelmi, fizikai, kognitív vagy szociális állapotában egyértelműen bizonyítható vagy mérhető pozitív változások következzenek be.

➤ **A terápiás munka felépítése:**

- Mindig teamben történik. Meghatározzuk: a csoport összetételét, a fejlesztési célt, az alkalmazott módszereket, a cél elérésének dátumát.

➤ **Állatasszisztált foglalkozás idősek otthonában.**

A kutyával megtámogatott foglalkozások előnyei:

- Javítja a mentális egészséget, csökkenti a depressziót, szorongást, a magány érzését.
- Növeli a fizikai aktivitást.
- Javítja a szociális kapcsolataikat, segít a kapcsolatteremtésben, javítja a kommunikációt.
- Serkenti a szellemi aktivitást.
- A kutya jelenléte javítja az általános hangulatot.

➤ **Miben rejlik egy kutya varázsereje?**

- Mindenkit szeret, mindenkit elfogad.
- Nem tesz különbséget a résztvevők között.
- Kiszámítható a viselkedése.
- Az adott pillanatban él.
- Mindig arra az emberre figyel, akivel dolgozik.

A bemutató során a résztvevők is megpróbálhatták a kutyával történő munkavégzés szépségét.

Fogyatékoságügyi munkacsoport

3.szakmai műhely - 2025. szeptember 11.

Cser-Kiss Róza – Napfényes Támogató Szociális Egyesület elnöke köszöntötte a megjelent szakembereket.

A szakmai műhely alkalmával **Biró Mónika intézményvezető asszony** részletes beszámolót tartott a **Tiszaág Integrált Szociális Intézmény Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei telephelyeiről**, szolgáltatásairól, valamint a jövőben induló- és a jelenleg is futó fejlesztési projektekről.

Ezt követően a **Fenyves Otthon telephelyvezetője Kele Andrea a művész sokszínűségének bemutatásáról** tartott előadásában beszélt a telephelyükön működő speciális filmkészítő tevékenységről. A továbbiakban az elkészült kisfilmek közül kettő került bemutatásra.

Horváth Mária Magdolna szakápoló tartott beszámolót a Fenyves Otthon intézményben alkalmazott, szülőkkal való aktív közreműködésről az autista személyek ellátása során.

Az ebédszünetet megelőzően telephely bemutatáson vettek részt a megjelentek.

Az ebédszünetet követően mikro-csoportos **gyakorlati tudásátadó rész következett** „Döntéshozatali gyakorlat” témakörben, melyet **Hajdu Lajos munkacsoport vezető** moderált.

Átmeneti gondozás munkacsoport

3.szakmai műhely - 2025. szeptember 17.

Orosz Ibolya Aurélia a **Debrecen Megyei Jogú Város (DMJV) Család- és Gyermekjóléti Központjának intézményvezetőjének** és **Kispál Tímea** az átmeneti gondozás munkacsoport **vezetőjének** köszöntőjével kezdődött az Átmeneti gondozás munkacsoport 3. szakmai műhelye. A szakmai műhely első előadója **Kispál Tímea** volt, aki a család- és gyermekjóléti szolgálat valamint a család- és gyermekjóléti központ közötti **együttműködés jogszabályi háttéréről** tartott informatív előadást.

A szakmai műhely második előadója **Kiss-Nagy Fruzsina** a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának szakmai vezetője volt, előadásának témája: **A családsegítő szakember tevékenységének bemutatása.**

Az átmeneti otthonba költözés előtt lehetséges, hogy az ügyfél már korábban kapcsolatban állt családsegítővel vagy esetmenedzserrel. Készíthetnek a szakemberek a beköltözést megelőzően a család/ügyfél részére támogatói nyilatkozatot az otthonba való bekerüléshez. Ha nem ismertek az előzmények, akkor a szakemberek a GYVR elnevezésű rendszert hívják segítségül, ahol az előzményeket megtekinthetik a szakmai munka tervezése céljából. Ez főleg a vándorló családoknál jelent segítséget. Ha volt előzmény, akkor a szakemberek felveszik az ottani szakemberekkel a kapcsolatot. A beköltözés napjától szoros együttműködésre van szükség a családdal együttműködő szakemberek között.

Tévhitek:

- A nevelési hiányosságokat, kompetenciák hiányát nem tudják pár hónap alatt pótolni a szakemberek.
- Nem tud anyagi segítséget biztosítani az intézmény az ügyfelek számára, helyette a támogatások megigénylésében tudnak a szakemberek segítséget nyújtani.
- Nem csak a szegény embereknek van szüksége segítségre. Egyre gyakrabban előfordul, hogy magasabb státuszban lévő ügyfelek kerülnek az intézmény szakembereivel kapcsolatba (válás, kapcsolatügyelet miatt).

Komplex feladatellátás:

Széleskörű tudással kell rendelkeznie a szakembernek ahhoz, hogy segíteni tudjanak az ügyfeleknek. Amivel egy jó szakembernek rendelkeznie kell: értő figyelem, empátia, magas érzelmi intelligencia, szakmai alázat.

Szociális segítőmunka tartalma:

• értő figyelem	• probléma fókuszú tervezés
• problémafeltárás	• megoldási javaslatok
• ügyintézés, segítő beszélgetés	• helyzetértékelés
• bizalmi kapcsolat	• konfliktuskezelés
• tanácsadás	• krízisintervenció
• információnyújtás	• szabadidő-szervezés
• családlátogatás	• közösségépítés
• környezettanulmány készítése	• adomány
• célmeghatározás	• speciális szolgáltatások

Együttműködés típusai a jelzőrendszeri tagokkal: esetkonferencia, esetmegbeszélés, esetkonzultáció, szakmai megbeszélés lehet.

Gyermekbántalmazás észlelése esetén teendők:

- gyermek meghallgatása
- orvos – látlelet
- rendőrség értesítése
- biztonságos környezet
- szülők tájékoztatása
- hatósági intézkedés kezdeményezése

A szakmai műhely harmadik előadója ismételten **Kispál Tímea** volt, előadásának témája **az átmeneti gondozás legfontosabb feladatai**. Előadásában a gyermekek átmeneti otthonát mutatta be.

Az alapellátás keretében a családban nevelkedő, rászoruló gyermeket ideiglenes jelleggel átmeneti gondozásban kell részesíteni.

Teljes körű ellátás biztosítása:

- Napi ötszöri étkezés biztosítása
- Ruházat biztosítása
- A mentálhigiénés és egészségügyi ellátás, személyi higiéné biztosítása
- Tanulás elősegítése, tankötelezettség teljesítésének biztosítása
- Szabadidő hasznos eltöltése

A szülő kérésére az elhelyezett gyermek és szülő számára a gyermekek átmeneti otthona szükség szerinti ellátást biztosíthat, ha ehhez az intézmény tárgyi feltételei adottak és azt a szülő körülményei lehetővé teszik.

Segítségnyújtás a gyermek családjába történő visszatéréséhez:

- Kapcsolattartás.
- A szülők segítése tanácsadással, ügyintézésben, életvezetési tanácsadás, krízishelyzet kezelése.
- Megfelelő szakemberhez irányítása.
- Az átmeneti gondozott gyermek és hozzátartozói kapcsolattartásának segítése.
- A konfliktusok és azok okainak felismerése, problémamegoldó stratégiák kidolgozása.
- Intenzív kapcsolattartás az esetgazdával.
- Kapcsolattartás más intézményekkel, esetmegbeszélések, esetkonferencia szervezése, információcsere.
- Befogadás.
- Segítséget nyújt a gyermek gondozásához, neveléséhez.

- Biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást.
- Jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt.
- Közreműködik a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.
- A gyermeki jogok és kötelezettségek.
- Szabadidős programok.
- A család kimenetelének előkészítése, segítése az átmeneti gondozás befejezésekor.
- A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének elősegítése.
- A családban történő nevelésének elősegítése.
- A veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.
- A gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése.

Illetékesség, esetátadás:

A jogosult lakóhelyéhez, tényleges tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

Vándorló család esetében javasolt a korábbi tartózkodási helyen kapcsolatban álló szakembereket is értesíteni, az esetátadást szorgalmazni.

A szakmai műhely negyedik előadója **Jászberényi Mónika** - a DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja Átmeneti Gondozás Böszörményi úti **Családok Átmeneti Otthonának otthonvezetője** volt. Előadásának témája: **Együttműködés a gyakorlatban: feladat-meghatározások, az együttműködés színterei, munkaformák**, melyet egy esetbemutatáson keresztül ismertetett:

- Jelentkezés körülményei
- Esetkonferencia
- Befogadás körülményei, az otthonba kerülés oka és módja
- Szükségletfelmérés
- Együttműködés, feladatmegosztás
- Tervek elkészítése
- Cselekvési terv a család- és gyermekjóléti szolgálat részéről
- ÁTG2- egyéni gondozási-nevelési terv gyermekenként, ÁTG-3 családgondozási lap

Feladatok meghatározása:

Konkrét feladatok szükséglettől, ellátási formától függően:

1. Hazagondozás, lakhatási probléma megoldása
 - A kiköltözéshez kapcsolódó feladatok meghatározása
 - Családi viszonyok feltérképezése, rendezése
 - Család külső támogató környezetének a feltérképezése
 - Előtakarékosság kérdése
 - Életvezetési, háztartásgazdálkodási ismeretek átadása
 - Egyéb szolgáltatások szervezése (jogi tanácsadás, alternatív napközbeni ellátáshoz jutás)
2. Anyagi, megélhetési problémák
 - Szociális támogatások igénylésének segítése
 - Életvezetési, háztartásgazdálkodási ismeretek

- Jövedelemforrások

Szülő- gyermek kapcsolat javítása, szülői kompetenciák erősítése:

- Kapcsolattartás
- Konfliktus kezelése
- Nevelési módszerek bővítése

A gyermek gondozása, ellátása:

- Jelzőrendszeri tagokkal történő kapcsolattartás, a kapott információ továbbítása
- Napközbeni ellátással, oktatási intézményekkel kapcsolatos ügyintézés
- Teljes körű, vagy szükség szerinti ellátás biztosítása
- Bölcsődei, óvodai, iskolai helyzet rendezése, szakértői vizsgálat szervezése, korrepetálás, logopédia, egyéb fejlesztés megoldása
- Egészségügyi ellátás szervezése
- Mentális-pszichés gondozás közvetítése
- Gyermekgondozási, nevelési tanácsadás

Az együttműködés színterei munkaformák:

- Esetkonferencia
- Családlátogatás
- Információ csere
- Esetmegbeszélés, stáb

Feladatok és együttműködés hatósági ügyek esetében:

- Védelembe vétel (gyámhivatal kötelezheti a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek átmeneti gondozását).
- A gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése.
- Az elkészült gondozási-nevelési terv határozza meg a feladatokat és a kompetenciákat.
- Esetmenedzser és családsegítő segíti a család támogatását.

A szakmai műhely ötödik előadója **Antal Györgyi Veronika, a Szivárvány Családok Átmeneti Otthonának intézményvezetője** volt, aki a "Szivárvány" Családok Átmeneti Otthonát mutatta be.

Az intézmény rövid bemutatása:

A családok átmeneti otthona a Debrecen, Szotyori u. 23. szám alatt található. 40 férőhelyes, 11 lakószobával rendelkező, országos befogadó otthon. A fenntartó a Baptista Szeretetszolgálat.

Nagyon nagy a várólista, ebben az évben eddig 203 családnál tartanak. Az igénylők jelentkezhetnek személyesen, telefonon és e-mailben is.

Programok, szolgáltatások

- Fejlesztőpedagógus
- Ingyenes jogi segítségnyújtás
- Láthatatlan Iskola mentorprogramja
- AKE (Alternatív Közösségek Egyesülete) közösségi költségvetés projekt
- Levelező Biblia verseny
- Hitéleti foglalkozás
- Anyák napja, Mikulás, Farsang, Karácsony

Jó gyakorlatok:

- Flakonok gyűjtése és visszaváltása
- Szobaszépségverseny
- Cserecsoport használata
- Közfoglalkoztatotti program
- Van Esély Alapítvány pályázat

Letéti pénztár működése:

- 2019. 09.02-án került bevezetésre.
- Célja – ellátottak takarékosagra ösztönzése, pénzbeosztás elősegítése.
- Legnagyobb összeggyűjtött összeg: 210.000 Ft.

Jogsabályi háttér:

- Az intézmény biztosítja a gyermek szülője részére, hogy az Intézményben tartózkodás, benlakás határozott ideje alatt, megbízás alapján a *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény* 6:360 § - 6:371 § alapján az intézményi ellátottak saját pénzeszközeinek, érték- és vagyontárgyainak kezeléséről, megőrzéséről gondoskodik, és a letétkezelés rendjét – figyelemmel *Számvitelről szóló 2000. évi C törvény* rendelkezéseire - szabályozza.
- A Letéti Szabályzatot az intézmény Pénzkezelési Szabályzatában foglaltak figyelembevételével szükséges értelmezni.

Letéti szabályzat tartalma:

- A letétkezelés formái
- A letétkezelés helye
- Tárgyi letét
- Készpénz letét
- Készpénz befizetés, kifizetés
- A készpénzforgalom nyilvántartása
- A Letevő letéti pénztári kerete
- Letéti pénztári maximális pénzkészlet

Letéti pénztár dokumentálása:

1. Letéti szerződés
2. Letéti jegyzőkönyv
3. Letéti táblázat
4. Letéti pénztárbizonylat
5. Megállapodás letét megszűnéséről és visszaadásáról
6. 10 mellékletet tartalmazó dokumentáció

A szakemberek közötti együttműködéssel kapcsolatosan az alábbiak hangzottak el a szakmai műhelyen:

- Országos befogadású krízisközpontok esetében előfordul, hogy a kialakult krízishelyzet miatt azonnali elhelyezésre van szükséges. Ilyenkor nincs idő esetkonferenciát tartani a beköltözéskor, nem tudnak a szakemberek előre egyeztetni a családkról.
- Ha kistelepülésről érkeznek a családok, sok esetben nem volt családsegítője a családnak. Ilyenkor nincs honnan információt beszerezni a családról.
- Az együttműködés Debrecenen belül jól működik a szakemberek között.
- Az egyszemélyes szolgálatoknál nincs szakmai kontroll, nem kapnak kellő szakmai segítséget a szakemberek. Sok esetben még a tárgyi feltételek sem adottak (pl. nincs internet hozzáférés biztosítva).
- Előfordul olyan eset is, hogy nem megfelelő végzettséggel látják el kistelepüléseken ezeket a feladatokat.
- A szociális területen dolgozó szakemberek között jó az együttműködés, de sok esetben a jelzőrendszeri tagok között (védőnő, háziorvos, rendőrség) nincs meg a kellő együttműködés.
- Az átmeneti otthonba való felvételtől való döntés előkészítésénél nehézséget jelent a szakembereknek, ha család- és gyermekjóléti szolgáltatás ajánlása nélkül jelentkezik a család, vagy ha nincs idő ilyen ajánlást beszerezni. A GYVR-be az otthonba történő felvétel után lehet már a család adataira betekinteni.
- Ha nincs előzmény egy beköltöző családnál, szakmai dilemmája a szakembereknek, hogy milyen jogon néz utána a családtagoknak a GYVR rendszerben. Adatvédelmi aggályok merülnek fel ilyen esetekben.
- Előfordul, hogy az esetátadás elmarad, ami megnehezíti a munkát.
- A szakmatámogatási rendszernek az lenne a lényege, hogy országos szinten egységes, azonos szintű és minőségű feladatellátás lehessen.
- Egymást támogatva kell dolgozni, ehhez közös gondolkodás szükséges. Minden területen össze kell fogni. Az erő a közösségben rejlik.

Falu- és tanyagondnoki munkacsoport

3. szakmai műhely - 2025. szeptember 19.

A Falu- és tanyagondnoki munkacsoport 3. szakmai műhelye a **falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás működési feltételei közül a tárgyi feltételekkel** foglalkozott részletesen. A két vármegyéből érkezett résztvevők létszáma most volt a legmagasabb. A rendezvényen részt vett Zsíros Sándor, a Hajdú-Bihar Megyei Falu-és Tanyagondnokok Egyesülete elnöke is.

A **Kárándi Erzsébet módszertani munkatárs** (Napfényes Támogató Szociális Egyesület, TSZR2025 konzorcium vezető) után **Zsíros Sándor, Bedő község polgármestere** köszöntötte a jelenlévőket.

Sümeгинé Ország Edit (Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete ügyvezető, TSZR2025 munkacsoport vezető) összefoglalta az előző két szakmai műhely tartalmát – a falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás a szociális ellátórendszerben és a szolgáltatás működésének személyi feltételei –, majd a **szolgáltatás működési feltételeiről, a tárgyi feltételek jogszabályi háttéréről és gyakorlati megvalósulásáról** tartott előadást.

A munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételekkel kapcsolatban – amelyeket a munkáltató köteles a munkavállaló részére biztosítani - a gépjármű, az iroda, a telefon, a munka- és védőruha, valamint a szolgáltatás nyújtását segítő egyéb eszközökről esett szó.

A gépjármű tekintetében minimum, hogy a közúti közlekedésre megfelelő műszaki állapotban, valamint a szolgáltatás feladatainak ellátására alkalmas legyen. Gyermekszállítás esetén elengedhetetlen feltétel a gyermekbiztonsági rendszer (gyermekülés illetve ülésmagasító) megléte! **A falugondnok, tanyagondnok megtagadhatja a munkavégzést, ha a fenntartó nem biztosítja a biztonságos közlekedés tárgyi feltételeit.** Az ételszállítással kapcsolatban a higiéniai feltételek és az időkeretek betartása került kihangsúlyozásra. Említésre került még a gépjárműüzemeltetési szabályzat, a kötelező felelősségbiztosítás és a CASCO, a megbízólevél/meghatalmazás a gépjármű vezetésére, a menetlevél, az ellátottjogi képviselő neve, elérhetősége, továbbá a parkolási igazolvány is.

Az iroda – ahol a falugondnok, tanyagondnok a legkevesebb időt tölti - kialakításával kapcsolatos feltételeket a szociális törvény az általános tárgyi feltételek között nevesíti.

A telefon munkáltató általi biztosítása nincs jogszabályban előírva, de be kell látni, hogy a szolgáltatás nem tud működni a hiányában. A gyakorlat nagyon sokféle, de a munkáltató köteles a munkavállaló részére a munkaviszony teljesítésével felmerült szükséges és indokolt költséget megtéríteni.

A munkaruha juttatása a falugondnok, tanyagondnok számára kötelező, de feltételeit a munkáltató állapítja meg.

A munkáltató biztosíthat a falugondnok, tanyagondnok számára védőruhát (pl. köpeny, esőkabát, gumicsizma), továbbá a szolgáltatás nyújtását segítő egyéb eszközöket (pl. vérnyomásmérő, utánfutó, szerszámkészlet, sterimo).

A résztvevők az előadás közben hozzászólásaikkal **betekintést engedtek a náluk működő helyi gyakorlatba**, a szakmai konzultáció folyamatos volt a rendezvényen.

A kávészünet után **Zsíros Sándor polgármester** (volt falugondnok) és **Buka Ádám bedői falugondnok** mutatták be a településükön működő falugondnoki szolgálatot, majd csatlakoztak hozzájuk a szakmai műhely résztvevői is, így a rendezvény második része már kerekasztal beszélgetésként folytatódott.

A szakmai műhely végén Sümeginé Ország Edit a közelmúltban hatályba lépett, és 2026-tól hatályos jogszabályváltozásokra hívta fel a résztvevők figyelmét.

Hajléktalan személyek ellátása munkacsoport

3. szakmai műhely - 2025. szeptember 30.

Karándi Erzsébet módszertani munkatárs köszöntötte a megjelent szakembereket, a házigazdát, az előadókat, Dr. Andrászi Tóth Veronika főosztályvezető asszonyt a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztályáról, Szemerédy Zsolt ügyvezetőt és Miklós Attila Intézményvezetőt ReFoMix Nonprofit Kft-től. Szemerédy Zsolt ügyvezető köszöntötte a megjelenteket és röviden bemutatta az intézményt.

Ezt követően Flasch Péter Gusztávné a Hajléktalan személyek ellátása munkacsoport vezetője röviden vázolta a szakmai nap témáit, programját, majd kérte a megjelent szakembereket, hogy röviden mutakozzanak be. A rendezvényen 8 intézményből 24 fő vett részt. A szakmai műhely témái az alábbiak voltak:

- **A Hajléktalan személyek ellátásához kapcsolódó aktualitások:**

Dr. Andrászi Tóth Veronika főosztályvezető asszony előadásában ismertette az utcai munkát érintő legújabb törvénymódosításokat, különös tekintettel az utcai szociális munka működési idejének megszervezésére. Elmondta, hogy az ellenőrzések, különböző szakmai napok tapasztalatai, illetve a beérkező javaslatok alapján **próbálják a törvényi háttérrel rendezni**, hogy a **szakmai munka minél hatékonyabb legyen**. Külön kitért az egy városban, de külön területeken megvalósuló **utcai szociális munka összehangolásának fontosságára**.

Bemutatta országosan a TSZR tagokat a hajléktalanellátásból, majd **tájékoztatást adott az országos munkacsoport idej feladatáról**, ami az **Átmeneti Szállók módszertani útmutatójának kidolgozása, illetve a lábadozó ágyak szabályozásának előkészítése**.

„Tapasztalatok:

- A lábadozó ágyakon nyújtott ápolási és szakápolási tevékenység végzésére az egészségügyi engedély feljogosít.
- A fővárosi és a vidéki egészségügyi centrumok eltérő nehézségekkel, kihívásokkal küzdenek;
- 15 + 3 lábadozó férőhely volt a kezdetek kezdetén az elvárt ágyszám, ez sok helyen máshogy alakul;

- Nagyon eltérő ideig tart a lábadozó ágyak igénybevétele, sokszor előfordul, hogy hónapokig is ott fekszik rajta a beteg;
- Mindenhol megjelenik a betegek továbbhelyezésének a nehézsége, a kivezető utak szűkossége:
 1. Ha felépült → éjjeli menedékhely / átmeneti szálló
 2. Ha tartós ápolásra, gondozásra szorul → hajléktalanok otthona, idősek otthona”

Az **ellátórendszer monitorozását, az intézmények látogatását folytatják** országosan. Főosztályvezető Asszony beszélt az **alternatív elhelyezési lehetőségekről**, különös tekintettel arra vonatkozóan, hogy a kórházakból rendszerint a területileg illetékes hajléktalanellátásra tervezik kigondozni a betegeket, akiket a család már nem vállal fel, vagy teljesen magára utalt. Bemutatta a különböző alternatív elhelyezési lehetőségeket, ahová a betegek diagnózisuknak és állapotuknak megfelelően elhelyezhetők.

Következő témakör a **közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés** volt. A résztvevők széleskörű képet kaptak a támogatott lakhatásról országos szinten.

Ezt követően Főosztályvezető Asszony tájékoztatást nyújtott a **szakápolás átalakításáról, a Szakápolási Központok tevékenységéről, személyi, tárgyi feltételeiről, az országban működő központokról.**

Az ebédszünet után az alábbi témakörök mentén elméleti és gyakorlati betekintést kaptak a résztvevők a **ReFoMix NKft. tevékenységeiről és a Rehabilitációs Tanyáról.**

- A Rehabilitációs Tanya a kezdetektől napjainkig:

A tanya megálmodója Szemerédy Zsolt, aki egy norvég minta alapján, norvég segítséggel vágott bele a tanya megvalósításába, ami jelenleg 26 férőhelyes éjjeli menedékhelyként 5.000 m²-en funkcionál, 3 lakónak biztosítva munkát és minden lakójának biztosítja a friss zöldséget, gyümölcsöt. Az Európai Unió szabályozások bevezetése előtt seprűgyártás is volt a tanya területén, de ez a tevékenység 2004-től megszűnt, így ma már egy műhely áll a lakosság rendelkezésére, ahol kisebb, egyszerűbb eszközök javítása folyik, pl.: kerékpárok szervizelése.
- Ezután a szakmai műhely résztvevői megtekintették az éjjeli menedékhely épületét, a lakoszobákat, illetve a betegszobát, aminek a felújítását az idei évben önerőből valósították meg. A betegszoba teljesen megfelel az Európai Unió szabványoknak, minden szükséges orvosi eszközzel felszerelt.

Az éjjeli menedékhely után a Tanya veteményes és gyümölcsös kertjét, illetve a műhelyt látogatták meg a résztvevők.

A bejárás alkalmával lehetőség volt kérdéseket feltenni, átbeszélni a Tanya nyújtotta lehetőségeket és a működéssel kapcsolatos esetleges nehézségeket.

A szakmai műhely zárásaként Kárándi Erzsébet módszertani munkatárs megköszönte a jelenlévők figyelmét, aktivitását, továbbá tájékoztatta a szakembereket a szervezés alatt álló, őket érintő szakmai műhelyről, amelyre 2025. novemberében kerül sor a ReFoMix NKft. telephelyén (Debrecen, Bégány u. 4.), összekötve a Dobozi úti Éjjeli Menedékhely megtekintésével.

Rövid hírek, eredmények az SZTR2025 projekt szakmai munkájából

1. Megvalósult intézménylátogatások, intézmény bemutatkozások

Projektünk keretében már 13 Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében működő **szociális szolgáltató intézmény** kapott **bemutakozási, intézménylátogatási lehetőséget**, ahol a szolgáltatások ismertetésén túl a résztvevő szakemberek megismerhették az ellátottak mindennapi életét, foglalkozásait, adott esetben az általuk készített tárgyakat, nyújtott szolgáltatásokat. Ezek az alkalmak az intézmények saját jó gyakorlataikat is bemutathatták. Az elmúlt negyedévben az **alábbi intézmények esetében valósult meg intézménybemutató / intézménylátogatás:**

- Tiszaág Integrált Szociális Intézmény Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye „Fenyves Otthon” Fogytékos Személyek Otthona (Kenderes)
- „Szivárvány” Családok Átmeneti Otthona (Debrecen)
- ReFoMix NKft. – Rehabilitációs Tanya (Debrecen-Ondód)

Amennyiben Önnek, Kedves Olvasó felkeltettük az érdeklődését és **szeretné az intézményét hasonló területen működő szociális szolgáltatóval foglalkozó szakemberek számára bemutatni**, kérem vegye fel a kapcsolatot az adott munkacsoport vezetőjével vagy a projekt módszertani munkatársával.

2. „RAJZOLD MEG A VERSET” - verspályázat

Konzorciumunk a TSZR2025 projekt keretében 2025. áprilisában „Az én tollamból” címmel verspályázatot hirdetett Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyékben működő intézményi ellátottak részére. A pályázatra 66 ellátott nevezett, és általuk összesen 168 db vers érkezett be 39 intézmény közreműködésével.

A **„RAJZOLD MEG A VERSET” verspályázat célja**, hogy a pályázók vizuális alkotómunkán keresztül kapcsolódjanak a verspályázat egyik kiemelkedő művéhez. A kezdeményezés **lehetőséget ad az önkifejezésre, a kreativitás kibontakoztatására, valamint a művészetterápiás eszközök alkalmazásával hozzájárul a lelki egészség erősítéséhez, a közösségi élmény megteremtéséhez és az alkotás örömeinek megtapasztalásához.**

A **rajzpályázat legkiemelkedőbb műveiből** a 2025. november 18-án, Debrecenben megrendezendő konferenciánkon **kiállítást szervezünk.**

3. Gyakran Ismételt Kérdések (GYIK), Jó gyakorlat gyűjteménye és Kiadványok a projektben

Folyamatosan készülnek a projekt keretében az egyes munkacsoportokhoz tartozó GYIK gyűjtemény. Az Addiktológiai munkacsoport GYIK-je az „**Alacsonyküszöbű szenvedélybeteg ellátása** témakörhöz és az Idősügyi szakosított ellátási munkacsoport GYIK-je az **”Idősek bentlakásos ellátása iránt érdeklődők – GYIK”** címen elkészült.

A jó gyakorlat gyűjteményünk is további két hasznos tanulmánnyal bővült: a Hajléktalan személyek ellátása munkacsoporthoz tartozó „**Alternatív terápiás lehetőségek a szociális szférában – Kutyával megtámogatott állatasszisztált terápia bevezetése a hajléktalan személyek szociális reintegrálásának érdekében**”, illetve az Idősügyi alapszolgáltatási munkacsoportban „**Nótaclub**” című jó gyakorlatokkal.

Az elmúlt negyedévben 2 db kiadványt is készített a projekt keretén belül az Idősügyi szakosított ellátási munkacsoport. A kiadványok témakörei:

- **Infekciókontroll feladatellátáshoz kapcsolódó információk**
- **Szakápolás bentlakásos szociális intézményekben hatósági engedély birtokában**

A GYIK, a Jó gyakorlat gyűjtemény és a kiadványok a TSZR2025 projekt honlapjára kerülnek elhelyezésre.

4. Területi jelzőrendszerhez kapcsolódó szakmai egyeztetés Debrecenben

2025. szeptember 24-én Debrecenben került megrendezésre a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (NSZI) által összehívott egyeztetés. A szakmai találkozó célja a **jelzőrendszer harmadik és negyedik szintjén szervezett tapasztalatok megismerése**, a vármegyék, kormányhivatalok és a TSZR konzorciumok közötti **együttműködés erősítése**, a jelzőrendszer hiányosságait, nehézségeit, eredményeit területi szinten azonosítani és megfogalmazni azokat a lépéseket, melyeken keresztül a TSZR konzorciumok elősegíthetik a jelzőrendszer hatékonyabb működését.

Az NSZI felkérésére konzorciumunk részt vett az egyeztetés szervezésében, előkészítésében és Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Család- és gyermekjóléti Központ konzorciumi tagunk térítésmentesen felajánlotta intézményét a rendezvény helyszínének (Debrecen, Thomas Mann u. 2/A.).

Az **egyeztetésen 26 fő vett részt az érintett négy vármegyéből** (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád-Csanád, Békés): az érintett kormányhivatalok, a TSZR konzorcium képviselőiben a család és gyermekjóléti szakmatámogatási feladatokat ellátó család- és gyermekjóléti központok, a szaktárca és az NSZI Módszertani Igazgatóságának munkatársai.

A szakmai egyeztetésen a résztvevők bemutatkozását követően a **2023. évi országos jelzőrendszeres kérdőív érintett vármegyékre vonatkozó tapasztalatai kerültek bemutatásra**, majd az egyszemélyes szolgálatok nehézségei a jelzőrendszer működtetésében – **problémák és javaslatok beazonosítása** következett. Az egyeztetés második felében a területi tapasztalatokat osztották meg a résztvevők egymással a jelzőrendszeri működésben bekövetkezett változások tükrében, majd az éves kormányhivatali jelzőrendszeri beszámoló elkészítésének szempontjait vitatták meg a szakemberek.

A jelzőrendszer működésének javítása érdekében az alábbi főbb javaslatok merületek fel a résztvevők részéről, pl:

- közös eljárási protokollok kidolgozása az oktatás, az egészségügy és a szociális terület terén,
- a rendőrséggel való kommunikáció javítása.

5. Konferenciát szervezünk „Fejlődési lehetőségek a szociális szolgáltatások területén” címmel

Konzorciumunk 2025. november 18-án Debrecenben rendezi meg a TSZR2025-4387, „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye területén” c. projektünk keretében **nagyszabású, sajtónyilvános konferenciáját.**

A konferencián a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szakemberei ismertetik az aktuális információkat szakmapolitikai kérdésekben, továbbá hallhatunk majd előadást a generációk közötti különbségekről, a közösségi média, illetve mesterséges intelligencia szerepéről a szociális gondoskodásban és a TSZR2025 projekt első éves eredményei is bemutatásra kerülnek. A **szakmai előadásokat kulturális programelemek is színesítik**, illetve megtekinthetők lesznek a rajzpályázatra beérkezett alkotások is, a hozzá kapcsolódó, ihletet adó, intézményi ellátottak által írt versekkel.

Ezúton is **szeretettel hívjuk és várjuk Kedves Olvasóinkat a konferenciára**, melynek meghívója és jelentkezési lapja az alábbi linken elérhető:

<https://szocialisportal.hu/esemeny/fejlodesi-lehetosegek-a-szocialis-szolgaltatasok-teruleten-tszr-konferencia/>

A rendezvényen való részvétel térítésmentes, de regisztrációhoz kötött. A regisztráció határideje: 2025. november 13., 12:00 óra.

Szakmai hírek

Elindult a Szenvedélybetegek közösségi ellátása és Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása kihelyezett képzés Debrecenben

Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39/N. § (1) pontja szerint a **szenvedélybetegek közösségi ellátásában és alacsonyküszöbű ellátásában** – a (2) bekezdés szerinti kivétellel – **csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontjában a munkáltató bejelentett a szenvedélybetegek közösségi ellátása képzésre vagy a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása képzésre, és azt a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül elvégzi.**

A jogszabályban előírt kötelezettség teljesítése érdekében konzorciumunk az NSZI-vel együttműködve 30 fő részvételével **elindította 2025. október 06-án a Szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzést Debrecenben.**

A képzés időtartama 20 nap + 1 vizsganap. A résztvevők a sikeres vizsgát követően 2026. májusában kapják meg a képzés elvégzését tanúsító bizonyítványt.

2026-tól kibővülnek a falugondnoki szolgáltatások

A Magyar Falu Program keretében újabb mérföldkőhöz érkezett a kistelepülések támogatása: a jelenlegi 1000 fő alatti települések mellett, 2026. január 1-jétől már minden **1.500 fő alatti település** jogosulttá válik **falugondnoki szolgáltatás** indítására.

Jelenleg **1540 falugondnoki és 629 tanyagondnoki szolgálat** működik országszerte. A Szociális törvény módosítása eredményeként **közel 250 új település** nyer jogosultságot falugondnoki szolgáltatás elindítására, amivel jelentősen javulhat a hátrányos helyzetű vidéki közösségek életminősége.

A szolgáltatás elindításához **szakmai program** benyújtása szükséges, amelyet az **1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 5/A. §** alapján kell elkészíteni. A dokumentumnak igazolnia kell, hogy a szolgálat képes az előírt szociális feladatok ellátására.

A szolgáltatás tervezéséhez és elindításához a fenntartók **módszertani segítséget** is igénybe vehetnek konzorciumunktól: **Falu- és tanyagondnoki munkacsoport, Sümeginé Ország Edit** munkacsoport vezető (sumegineedit72@gmail.com) mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekben segítséget tud nyújtani az érdeklődő fenntartók számára.

Forrás: <https://nszi.hu/hirek/hirek/a-falugondnoki-szolgaltatas-bovitese-2026-tol-kozel-250-telepulesnek-uj-lehetoseg>

2025. novemberben megvalósuló szakmai műhelymunkák

Dátum:	2025. november 11. (Zagyvarékas)
Szervező munkacsoport:	Idősügyi alapszolgáltatási munkacsoport
Rendezvény témája:	Hozzá tartozók bevonásának, kapcsolattartás módszertana az idősügyi alapszolgáltatásban. Intézménybemutató.
Érintett intézmények:	Fogyatékkal élők részére ellátást nyújtó intézmények.
Dátum:	2025. november 24. (Debrecen)
Szervező munkacsoport:	Hajléktalan személyek ellátása munkacsoport
Rendezvény témája:	Krízishelyzet. A ReFoMix Szociális és Egészségügyi Központ intézménylátogatása.
Érintett intézmények:	Hajléktalan személyek részére szolgáltatást nyújtó intézmények
Dátum:	2025. november 25. (Szolnok)
Szervező munkacsoport:	Pszichiátriai munkacsoport
Tervezett témák:	Ellátottjog, betegjog. A Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Humán Szolgáltató Központ Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Nappali ellátása működésének megismerése, intézménylátogatás.
Érintett intézmények:	Pszichiátriai betegek részére szolgáltatást nyújtó intézmények
Dátum:	2025. november 27. (Jászberény)
Szervező munkacsoport:	Addiktológiai munkacsoport
Rendezvény témája:	Az addiktológia mindennapi kihívásai. Alacsonyküszöbű ellátás, prevenció, drogstratégia.
Érintett intézmények:	Szenvedélybetegek részére ellátást nyújtó intézmények.

A szakmai műhelymunkák meghívóit az érintett intézményeknek e-mail-en keresztül megküldjük, illetve a Szociális Ágazati Portál (SZÁP) eseménynaptár menüjébe is feltöltésre kerülnek a rendezvényt megelőző 10 munkanappal.

<https://szocialisportal.hu/esemenynaptar/>

A szakmai műhelymunkákra való részvétel térítésmentes, de regisztrációhoz kötött. További információ az adott munkacsoport vezetőjétől kérhető.

A Projektmenedzsment és Munkacsoportok elérhetőségei

Az TSZR2025-4387. sz. projekt projektmenedzsmentje:

- Konzorcium vezető, hálózati tanácsadó: Cser-Kiss Róza (napfenyesrozsika@gmail.com)
- Módszertani munkatárs: Kárándi Erzsébet (karandie50@gmail.com)
- Szakmai asszisztens: Máté Szilvia (mate.szilvia@t-online.hu)
- Pénzügyi asszisztens: Köles Sándorné (napfenyesegyesulet2005@gmail.com)

A projekt keretében 9 munkacsoport került létrehozásra a szolgáltatási területek alapján.

A munkacsoportok 4-8 taggal működnek a munkacsoport vezető irányítása mellett. Az adott szakterülethez tartozó kérdésekkel, felvetésekkel az adott munkacsoport vezetőjét kereshetik, az alábbi elérhetőségeken:

Ssz.	Munkacsoport neve	Munkacsoport vezető neve	Elérhetősége
1.	Család- és gyermekjóléti munkacsoport	Szilágyi Zsuzsanna	szilagyzsuzsanna.kozpontvezeto@gmail.com
2.	Falu- és tanyagondnoki munkacsoport	Sümeгинé Ország Edit	sumeginedit72@gmail.com
3.	Idősügyi alapszolgáltatási munkacsoport	Karacs Angelika	intezmenyvezeto@gmail.com
4.	Idősügyi szakosított ellátási munkacsoport	Kárándi Erzsébet	karandie50@gmail.com
5.	Hajléktalan ellátási munkacsoport	Flasch Péter Gusztávné	nappalicentrum.szolnok@gmail.com
6.	Pszichiátriai munkacsoport	Hevesi-Tóth Györgyi	hevesi-toth.gyorgyi@tiswaag.hu
7.	Fogyatékoságügyi munkacsoport	Hajdu Lajos	hajdu.lajos.8806@napfenyesegyesulet.hu
8.	Addiktológiai munkacsoport	Berényi András	berenyi.andras@arts.unideb.hu
9.	Átmeneti gondozás munkacsoport	Kispál Tímea	csaladsegito@intezmeny.debreceen.hu